

Broj 56, Godina XIII, 27. avgust 2023 godine

Poštovana braćo,

urednici Sirijusa vam žele prijatan letnji odmor. Evo nekoliko zanimljivih tekstova za čitanje u trenucima dokolice...

Sadržaj:

[Templari](#)

[Masonska simbolika u delima umetničke muzike](#)

[Ćutanje](#)

[Početak rada frankofone lože u okviru VNLS](#)

[Masonski rituali u svetlu psihodrame](#)

Templari

Prema istorijskim zapisima, Templari su bili red vitezova ratnika monaha oformljen 1118. nakon Prvog krstaškog pohoda. Prvobitni zvanični naziv je bio “Siromašni vitezovi Hrista i Hrama Solomonovog”, sa misijom da zaštite hodočasnike koji su putovali iz Evrope u Svetu Zemlju. Kako samo ime navodi, red je bio ustanovljen u Jerusalimu a njegovi članivi su se

nastanili pod ostacima Solomonovog Hrama. Brzo su u svoje vreme izgradili reputaciju jednih od najžešćih vitezova hrišćanskog podneblja ali su ipak zadržali skromnost, čistoću ideje i lojalnost.

Danas, samo možemo nagađati da li su u Hramu otkrili drevne spise koji su možda doprineli tome da je njihovo delovanje “dalje evoluiralo”. U prilog toj pretpostavci ide i činjenica da su za neverovatno kratko vreme uvećali svoj broj, snagu, prestiž i bogatstvo, pa čak i uspostavili prvi koncept međunarodnog bankarstva. Po svoj prilici, Templari su pružali usluge izdavanja finansijskih sredstava (gotovine) kreditnim notama hodočasnici, tako što su primali zaloge u novcu ili posedima prilikom njihovog polaska u svetu zemlju. Hodočasnici su mogli uz put da podignu neophodna sredstva tim notama za potrebe puta u drugim ispostavama templara. Nije baš ekvivalent današnje mreže bankomata ali su oni prvi primenili ovaj koncept na globalnom nivou. Ove aktivnosti su svakako doprinele karakterizaciji Templara kao prve “korporacije”.

Templari su jednakom brzinom “nestali” - kako su i “nastali”. I to ne pod velom bitke protiv nevernika - muslimana (npr. porazom tokom opsade i pada Akre 1291, događaj koji je stvorio uslove za kasniji pad Jerualima u ruke muslimana - jako lepo dramatisovano u filmu “Nebesko Kraljevstvo” iz 2005.) već u Francuskoj i to 1307. Kralj Filip IV je u to vreme bio u dugovima zbog svojih ratnih pohoda i očajnički mu je bio potreban novac, Kako su zalihe Templara samo u pariskoj riznici bile više nego dovoljne da pokriju potrebe kralja, on se prirodno obratio njima za “kreditiranje”, što su Templari zdušno odbili...

Međutim, Filip IV, takođe poznat kao “Filip pravični”, nije bio nevinašce, pogotovu u odnosima sa ostatkom Evrope. Obezbedio postavljanje svog čoveka kao novoizabranog Papu - Klementa V 1305. On je ubedio svog čoveka, tj. svog novog papu da ekskomunicira ceo templarski red; Klement je naredio da se svaki vitez templar u Francuska uhapsi u Petak, 13. Oktobra 1307. Godine. Vitezovima je suđeno zbog jeresi na razne načine, uglavnom izmišljenim optužbama, a mnoge jesu mučili ili pogubili na lomači. Papine naredbe proširene su po celom hrišćanskom svetu i bilo kojoj zemlji koja je odbila da uhapsi bilo kog templarskog viteza - zaprećeno je masovnom ekskomunikacijom...

Elem, Škotski kralj Robert Brus nije puno mario takvim crkvenim pretnjama jer su on i cela škotska zemlja već bili ekskomunicirani. Vest se brzo se proširila među templarima koji beže od papinog progona pa je Škotska bila utočište tih dana.

Odavde se ukršta priča o templarima i slobodnim zidarima. Autor Džon Robinson, u svojoj knjizi “Rođeni u krvi”, tvrdi da su Templari koji su se krili u Škotskoj zapravo bili začetnici spekulativne masonerije. Robinson nije bio prvi koji je predložio ovu ideju - Ševalije de Remzi u Francuskoj u 18. veku takođe je bio veliki zagovornik ove teorije. Na hiljade prebeglih vitezova templara, u druge krajeve sveta, pronalazi utočište kod srednjovekovnih Klesara kamena. (Klesari kamena su uvek bili deo masonerije još od vremena Hiram Abifa tokom izgradnje Solomonovog hrama). Klesari su im, pošto im je odobreno slobodno kretanje preko granica, ponudili utočište i da prežive i napreduju. Oni su u to vreme bili glavni graditelji (zovimo ih građevinskim radnicima).

Takođe, Klesari su imali tri oblika pozdrava među kojima i rukovanje koje su usvojili i slobodni zidari. Rukovanje otkriva koji čin i koji posao može raditi i mora ga obaviti svaki put kada klesar stigne na lokaciju gde je nov u društvu. Prvo se mora rukovati sa majstorom,

koristeći jedan od tri rukovanja kako bi ga obavestio o svom rangu i sposobnosti... Zvuči poznato, zar ne ?

Robinsonovo rezonovanje je da su Templari u bekstvu morali da se kriju od katolika i njihovih saradnika, pa im je bilo potrebno da uspostave tajne lozinke i druge metode prepoznavanja. Templari su sebe smatrali pobožnim katolicima koje je Crkva pogrešno proglasila za jeretike, pa je rasprava o veri među njima bila zabranjena — bilo je dovoljno da kažu da veruju u Boga. Templari su prvobitno nosili „pojas“ od ovčije kože oko struka kao radne kecelje, koji se možda razvio u kecelje koje masoni nose tokom obreda i predstavljaju simbol nevinosti. Pošto su templari bili francuski red koji je u svom govoru koristio francuski jezik, Robinson je dao moguće francusko poreklo za mnoge neobične reči povezane sa slobodnim zidarstvom uopšte.

Sa druge strane, to je spekulativno, obzirom da su Normani, koji govore francuski i dolaze iz Francuske, osvojili Englesku 1066, ali i to ne dokazuje vezu sa Templarima. Većina istoričara, masonskih i drugih, odbacuje Robinsonovu teoriju, pa čak i sam današnji slobodnozidarski viteški templarski red ne podržava direktnu vezu sa prvobitnim vitezovima templarima. Ipak,

Robinson je izneo neke zanimljive mogućnosti i više od nekoliko nepotvrđenih slučajnosti.

Dosadašnja poznata istorija vitezova templara kaže sledeće:

1099 godine N.E. Jerusalim je pao u ruke krtaškim ratnicima. Oko 500 ratnika vitezova se nije vratilo kućama, već su uspostavili nezavisne državice u toj oblasti. Sa druge strane, hodočasnici su krenuli sa posetama svetoj zemlji, i to je bio dug i opasan put kako bi se posetile hrišćanske svetinje. U to vreme je hodočašće bio vrhovni čin dokazivanja vere, nešto slično kao što i danas muslimani rade na hadž-u u Meki. Vrlo često, vitezovi i plemstvo koje je bilo ekskomunicirano, bilo je osuđeno na hodočašće kako bi se iskupili. Pape su redovno opraštali grehe kriminalcima koji su bili voljni da ratuju protiv nevernika.

1115 Ig de Pajen je sa osmoricom vitezova iz severne Francuske pratio hodočasnike do Jeriha i Jordana, a potom, posle 3 godine, se zakleo na siromaštvo, čistoću vere i lojalnost - istovremeno sa vojnom zakletvom. Tako su postali grupa kakvu do tada svet nije video - sveštenika ratnika! Po povratku u Francusku 1124, Ig de Pajen je sa svojim vitezovima dobio mnoga zvanična priznanja i nagrade katoličke crkve i postao glavna tema u hrišćanskom svetu.

1139 Papa Inoćetije II je dodelio Templarima ovlašćenja kakva niko nije imao. Oni su odgovarali direktno papi i nikome drugom. Bilo im je dozvoljeno da zadrže sav plen prikupljen nakon pobeda nad muslimanima, pored prihoda koje su ostvarivali na svojim posedima.

Kako je njihova moć rasla, oni su gradili širom Evrope karakteristična utvrđenja kružnog oblika - riznice, koje su uporedo bile i crkve. Oni su takođe uspostavili i prvi sistem internacionalnog bankarstva. Kada bi hodočasnici krenuli iz neke zapadnoevropske prestonice (npr. Pariz), oni bi deponovali svoj novac Templarima i dobili kreditna pisma, koja su mogli unovčiti kada stignu u Jerusalim. Ako niste imali sredstava za put u svetu zemlju - nema problema, Templar bi rado izdao keš u zamenu za hipoteku na posed. Oni su bili poslovni ljudi, ratnici, prevodioci, kreditni savetnici i veoma dobra podrška crkvi i njenom imidžu.

Postati Templar je bilo jako kul za plemiće. Templari su i bili osnivači trgovinske rute sa bliskom istokom. Do kraja veka, Templari su postali najveći zemljoposednici u Siriji i Palestini, i njihova vojna veština je bila neprikosnovenjena u poznatom svetu. Takođe su imali i moćnu mornaricu koja je prevozila plen, hodočasnike ali i pljačkala muslimanske brodove...

Ostale činjenice o padu templara i izazovima Žaka de Moleja obradićemo u nekom drugom radu.

Poruka autora ovog rada - majstora kraljevske umetnosti, je da je potraga za velikom istinom uvek zatrpana romantičnim priviđenjima, spekulacijama i prikrivenim činjenicama. Samo istrajnim radom i verom se može ostati na dobrom putu. Značajnu pomoć nalazimo u masonskom dekalogu, koji nas prilikom svakog rada iznova podseća - šta, kako, zašto... kao znakovi pored puta...

B.K.

Nemanja Niš, VNLS

Masonska simbolika u delima umetničke muzike

Masonske simbole i simboliku masonerije najlakše je prikazati kroz crtež, grafiku, skulpturu, zatim kao pisanu reč, a na kraju doživeti je kroz muziku. Zato smatram da je muzika kao najkompleksniji vid umetnosti najsavršeniji medij koji plasira ideje Masonerije.

Trougao i šestar možemo videti na mnogim slikama i crtežima, piramidu i kvadrat kao formu mnogih građevina, ali psihološko stanje, duhovna potreba, čovekovi ideali, osećanja, emocije i žudnja jedino se mogu doneti i prikazati kroz muziku.

Opera Volfganga Amadeusa Mocarta „Čarobna frula“ poznata je po masonskim elementima. Pored simbola koji se mogu videti u scenografiji i kostimima, na operu je uticala epoha prosvetiteljstva. Kraljica noći simbolizuje mračnjaštvo, ili po nekim interpretacijama Katoličku crkvu. Njen protivnik Sarastro, simbolizuje prosvetiteljskog suverena koji vlada po principima razuma, mudrosti i prirode. Radnja, odnosno priča, je alegorija o prosvetljenju čovečanstva od haosa, preko religijskog sujeverja do racionalnog obrazovanja. Zemlja je pretvorena u rajsko

kraljevstvo gde su „smrtnici i Bogovi jednaki“. Ovaj stih ponavlja se u finalu oba čina. Izvor za libreto koji je napisao Emanuel Šikaneder, bio je esej Ignaza von Borna „Misterije Egipćana“, koji je objavljen u „Masonske časopisu“. Pored tog „uzvišenog idealizma“ koji je jedan od glavnih motiva radnje, prikazani su i aspekti masonskog rituala, proces inicijacije, pri čemu Tamino i Pamina na jednoj, a Papageno na nižem stepenu, dobijaju zasluženu nagradu – vrlinu i sreću. Najočiglednija simbolika je u broju 3: 3 dame, 3 duha i 3 suđenja. Tišina, vatra i voda. A u muzici 3 svečana akorda koji otvaraju uvertiru. Centralni tonalitet je Es-dur sa 3 snizilice.

Ludvig van Betoven je, takođe, u svojim delima prikazao masonsku simboliku. „Adađo“ njegovog sedmog kvarteta nosi naziv „Žalosna vrba“, ili „Bagrem nad grobom mog brata“. Pesma „Šta je Masonov cilj“ napisana je za Ložu „Hrabra Braća“ sa Orijenta Bon. U Betovenovoj Petoj simfoniji „Sudbinskoj“, osnovni moto je ideal herojstva junaka pojedinca koji se prenosi na opšti čovečanski plan i evocira borbu i pobedu čovečanstva kao svetske celine. On je četiri stava ove simfonije okarakterisao kao: Borba, Nada, Očajanje i Pobeda. Za razliku od Šilera koji je takođe bio Mason i u svojoj pesmi „Oda radosti“, koju je Betoven ubacio u finale Devete simfonije, Šiler jasno stavlja do znanja svoje ideale: „Svi će ljudi braća biti, krila svoja spajat zna...“. Betoven će ponovo obraditi muzičke ideje Pete simfonije, samo u još širem i još snažnijem idejnom i zvučnom kontekstu. I uz Šilerove reči Betovenova muzika u završnici predstavlja konačni trijumf čovečanstva i veru u njihovu konačnu pobedu.

Svi ovi elementi koji su utkani u dela ovih kompozitora ne mogu se prepričati ili zapisati, već se najbolje i jedino mogu doživeti slušanjem. Svejedno da li je publika masonska ili profana, shvatiće na ovaj ili onaj način poruku dvojice najvećih kompozitora među Masonima i najvećih Masona među kompozitorima.

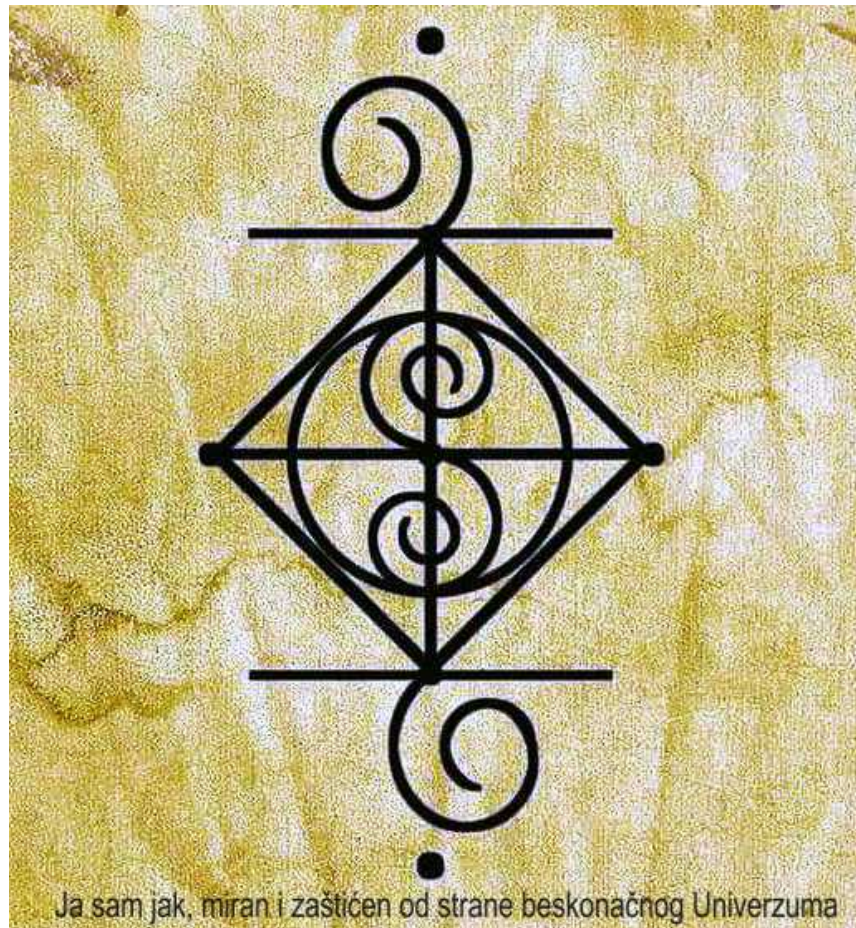
Na Orijentu Knjaževac,

Pomoćnik Kraljevske Umetnosti,

07. dana novembra meseca 6022. G.I.S.

Br. J. T.

Ćutanje

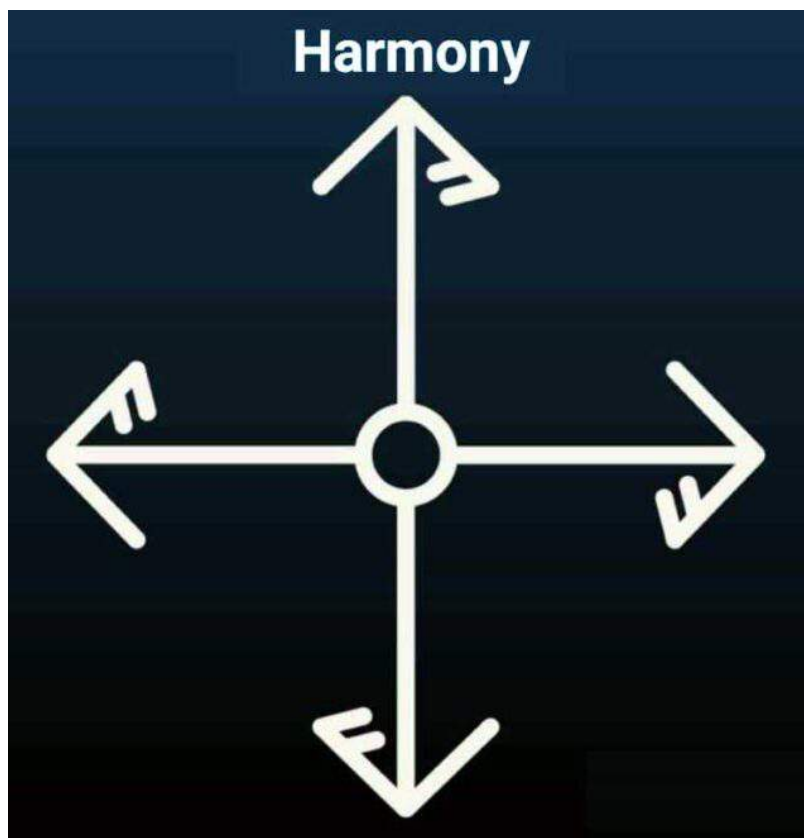
U Slobodnom zidarstvu ćutanje predstavlja disciplinu koja se prihvata slobodnom voljom i u kojoj Slobodni zidari vide „Sredstvo inicijacijskog obrazovanja“. Zavet ćutanja je deo usavršavanja i bez njega nema poverenja u Bratskom lancu. Zavetom ćutanja učenik je u obavezi, budući da je na početku puta, da u tišini vođen simbolikom Masonstva: „Slušaj mnogo, pričaj malo“ razvija samokontrolu, traga za istinom, želi pravdu, voli svoju Braću i pomaže sebi da spozna samoga sebe.

Zavet ćutanja ne primenjuje se samo na profani svet, već moraju sva Braća da ga poštuju na svim stepenima u odnosu na Slobodne zidare koji nisu na njihovom stepenu i to u pogledu obavljanja Radova i Rituala. Masoni ćute o onome što se smatra privatnim i ličnim i o tome se ne raspravlja javno. Takođe, nije dopušteno pričati o načinu na koji se način jedan Mason može prikazati drugom, ili javno deklarirati drugog Brata kao Masona, tj. može samo za sebe govoriti o pripadnosti Masoneriji, a nikad o drugom Bratu.

Postoje Instrukcije koje Majstori ne izgovaraju pred Pomoćnicima i Učenicima, kao i Instrukcije koje Pomoćnici izgovaraju pred Majstorima, ali ne izgovaraju i pred Učenicima.

U Ritualu Inicijacije za Prvi – Učenički stepen Slobodnog zidarstva sa obavezom ćutanja kandidat se obavezuje rećima: „Kunem se na tri Velika Svetla da ću ćutati o obićajima i unutrašnjim stvarima Slobodnog zidarstva i da neću ni sa kim o tome govoriti, koga nisam sa sigurnošću prepoznao kao Slobodnog zidara“. Za svaki stepen Slobodnog zidarstva postoji upustvo za obuku u obliku pitanja i odgovora. Pitanja se postavljaju na naćin koji podstiće na razmišljanje. Prilikom obuke u Loži, pitanja postavlja Prvi Nadzornik, a odgovore daje Drugi Nadzornik. Na pitanje Prvog Nadzornika: „Gde se nalaze ućenici?“, Drugi Nadzornik odgovara: „Na severu“, gde sever predstavlja manje osvetljeni svet, jer Ućenici poznavajući samo osnove Slobodnog zidarstva nisu u stanju da budu na suviše jakom Svetlu. Zato je Ućeniku osnovna dužnost da u polutama severa ćuti i ući u toku Rada, kada je Loža otvorena, odnosno zatvorena za profani svet. Ućenik mođe da govori ako predstavlja neku Instrukciju ili na izrićit poziv Ćasnog Starešine, ili uz molbu nekog Majstora da za njega zatraži reć. Ućenik ne bi trebalo da traži reć po sopstvenoj volji. Reć se uzima po odobrenju Drugog Nadzornika i govori se kratko i jasno.

Tokom Rituala u Prvom – Ućenićkom stepenu Slobodni zidari koji se obraćaju drugoj Braći dok je Loža u radu, stalno se podsećaju na svoju obavezu pokazujući „ućenićki znak“. Kada se održi rasprava po nekoj taćki dnevnog reda, kad više niko ne traži reć, pre nego Ćasni Starešina zamoli Besednika da kađe „svoj zakljućak“, ili pre prelaska na druge taćke dnevnog reda, Prvi Nadzornik posebno izgovara: „Tišina vlada i na jednoj i na drugoj strani“. Po završetku svakog

rada Slobodni zidari ponavljaju zakletvu koju su dali prilikom Inicijacije da će „Poštovati zavet ćutanja“, da neće ni najmanju stvar otkriti profanima od onoga što je rečeno u Loži, kao ni o ritualnim obredima koji se primenjuju u toku rada i nikako ne daju informacije o tome da neko pripada Bratstvu.

Zabraniti sebi da govorimo, da bi smo se prisilili da slušamo, odlična je intelektualna disciplina da naučimo da mislimo. Velika je stvar znati pravo vreme govora i ćutanja jer čoveku je potrebno dve godine da progovori, a više decenija da nauči da ćuti. Možda je i najteža stvar u životu „Kriti tajnu i ćutati“. Onaj ko dosegne pravu tišinu nikada više neće imati osećaj samoće i biće uvek povezan sa ljudima i celom prirodom, a glas tišine prirode je nečujna poruka u celini još uvek neznana, skrivena i mistična.

Korišćena literatura: Masonski časopis „Sirijus“.

Na Orijentu Knjaževac,

Pomoćnik Kraljevske Umetnosti,

7. dana novembra meseca 6022. G.I.S.

Br. P. P.

Početak rada frankofone lože u okviru VNLS

20 maja 2023 godine u Beogradu osnovana je loža "Samuel Kernbeiser". Ova loža je specifična po tome što će ritualni radovi Škotskog obreda biti izvođeni na francuskom jeziku.

Osnivanju lože prisustvovao je Veliki Majstor GLdF, Grand Komander VSS 1912 i naravno, Veliki Majstor VNLS. Za prvog starešinu ove lože izabran je brat P.P. trenutno na dužnosti Velikog Kancelara - Vrhovnog Saveta Srbije 1912.

Na rad ove lože dobrodošla su sva braća koja žele da uživaju u čarima francuskog jezika i lepoti Škotskog obreda. Članstvo lože računa na braću masone koji govore francuski a zbog posla ili nekog drugog razloga borave u Beogradu. Dobrodošla su i braća iz drugih obedijencija

a koje interesuje ovakva vrsta rada. Ukoliko ne pronađu neki drugi način, svi zainteresovani za rad ove lože mogu se javiti kancelariji VNLS: office@mason.org.rs ili info@sirijus.rs

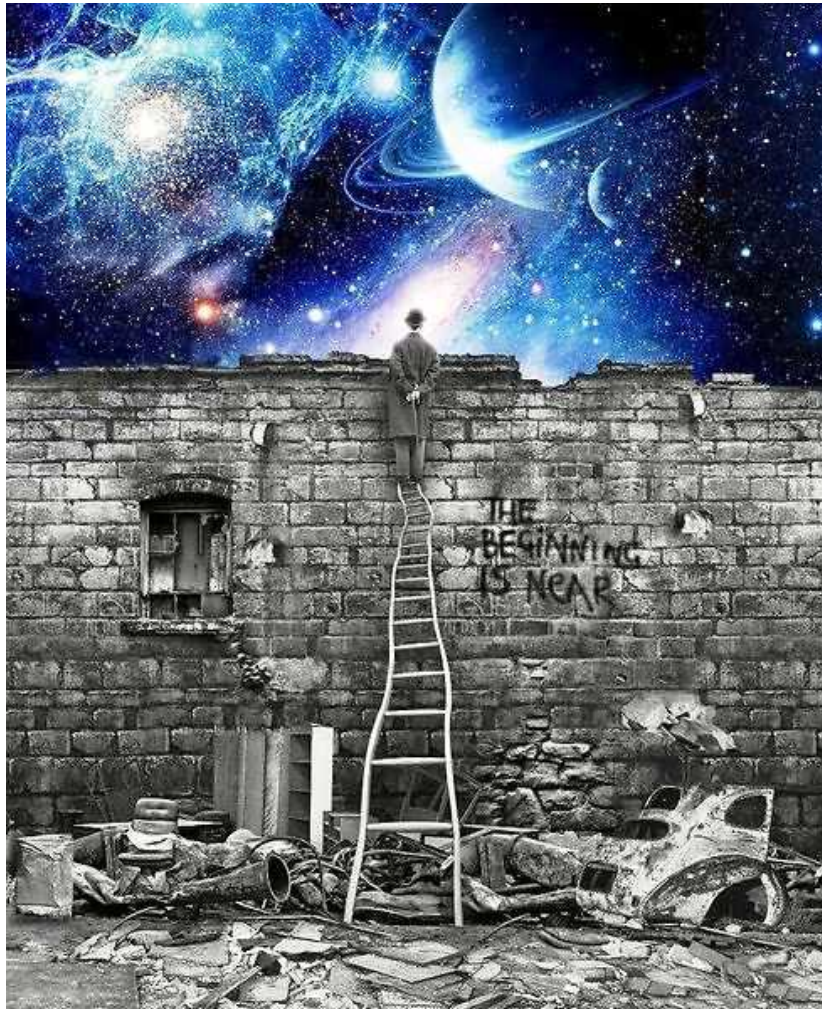

Loža je dobila ime po Samuelu Kernbeiseru, istaknutom francuskom masonu koji je između ostalog bio garant i u GLdF uveo veliki broj braće iz Srbije. Na ovaj način braća iz Srbije žele da sačuvaju uspomenu na ovog divnog čoveka.

Prvi Nadzornik lože "Samuel Kernbeiser",

brat Č.V.

Masonski rituali u svetlu psihodrame

Psihodrama je terapijska metoda koja koristi dramsko izražavanje i istraživanje kako bi se razumela dinamika pojedinca i grupa. Kroz ovaj terapijski pristup, osobe mogu istraživati svoje misli, osećanja i ponašanja kroz rekonstrukciju i ponovno doživljavanje prošlih i sadašnjih životnih situacija.

1. Poreklo psihodrame

Psihodrama je nastala u prvoj polovini 20. veka kao delo Jakoba Levyja Morenoa (1889-1974), rumunskog psihijatra i sociologa. Moreno je razvio ovu metodu sa namerom da pomogne ljudima da prevaziđu emocionalne probleme i poboljšaju komunikaciju i socijalne veštine. Prvu psihodramsku seansu Moreno je sproveo 1921. godine, a 1936. godine otvorio je prvi psihodramski institut u New Yorku.

2. Karakteristike psihodrame

Psihodrama se zasniva na konceptu spontanosti i kreativnosti, koristeći dramsku improvizaciju kao sredstvo za istraživanje ličnih i međuljudskih odnosa. Osnovne karakteristike psihodrame uključuju:

- **Protagonist:** Osoba koja istražuje svoju problematičnu situaciju.
- **Režiser:** Psihodramski terapeut koji vodi seansu i podstiče spontanost i kreativnost učesnika.
- **Grupa:** Ostali učesnici koji podržavaju protagonistu i mogu preuzeti različite uloge u drami.
- **Scena:** Prostor u kojem se održava psihodrama, u kojem učesnici rekonstruišu i igraju situacije.
- **Tehnike:** Psihodramski alati kao što su dubliranje, ogledalo, zamena uloga, soliloquy (monolog) i drugi.

3. Podela psihodrame

Psihodrama se deli na tri glavne grane: klasična psihodrama, sociodrama i sociometrija.

- **Klasična psihodrama:** Fokusira se na pojedinca (protagonistu) i njegovu problematičnu situaciju, istražujući njegove misli, osećanja i ponašanja.
- **Sociodrama:** Usmerena je na grupu i proučava dinamiku međuljudskih odnosa, pomažući učesnicima da razumeju i reše zajedničke probleme.
- **Sociometrija:** Kvantitativna metoda koja se koristi za merenje socijalnih veza i struktura unutar grupe, pomažući u identifikaciji obrazaca komunikacije, afiniteta i konflikta.

4. Svrha psihodrame

Psihodrama ima široku primenu u različitim terapijskim, obrazovnim i socijalnim kontekstima. Glavni ciljevi psihodrame uključuju:

- Oslobađanje od emocionalnog stresa i konflikta kroz katarsis, tj. emocionalno pražnjenje.
- Razumevanje sopstvenih misli, osećanja i ponašanja, kao i međuljudskih odnosa.
- Razvijanje veština komunikacije, empatije i asertivnosti.
- Povećanje samopouzdanja, samopoštovanja i sposobnosti rešavanja problema.
- Podsticanje ličnog rasta, razvoja i promene.

5. Masonski rituali i psihodrama

Masonski rituali su sastavni deo masonerije i služe kao način inicijacije, obrazovanja i usavršavanja članova. Ovi rituali često uključuju simboličke radnje, ceremonije i alegorije koje prenose moralne i duhovne lekcije. Psihodrama se javlja u masonskim ritualima na nekoliko načina:

- **Simbolička reprezentacija:** Rituali masona koriste simbole, metafore i alegorije za prikazivanje univerzalnih istina i moralnih načela. Ovi simboli igraju ulogu u pokretanju introspekcije, a time i psihodramatičnih procesa kod učesnika.

- **Izvođenje uloga:** Masonski rituali podrazumevaju izvođenje uloga i scenarija, slično kao u psihodrami. Učesnici se stavljaju u različite situacije i suočavaju sa različitim moralnim dilemama, što doprinosi njihovom ličnom razvoju.

- **Grupna dinamika:** Kao i u psihodrami, masonski rituali se obično odvijaju u grupi, gde članovi međusobno interaguju i podržavaju jedni druge. Grupna dinamika igra važnu ulogu u psihološkom procesu i omogućava članovima da istražuju svoje odnose, identitete i vrednosti.

6. Odnosi u masonskom društvu i psihodrama

Odnosi unutar masonskog društva su složeni i hijerarhijski, sa jasno definisanim ulogama i odgovornostima. Psihodrama u ovom kontekstu može pomoći članovima da bolje razumeju svoje uloge i međusobne odnose, kao i da se suoče sa ličnim i kolektivnim izazovima. Psihodrama može uticati na odnose unutar masonskog društva na sledeće načine:

- **Razumevanje hijerarhije:** Masonska hijerarhija ima strogo definisane uloge i stepene, što može biti izvor konflikta ili nesporazuma. Kroz psihodramu, članovi mogu istražiti različite aspekte hijerarhije i bolje razumeti svoje pozicije i odgovornosti.

- **Rešavanje konflikata:** Masonski rituali i psihodrama mogu pomoći članovima da identifikuju i razreše konflikte unutar društva. Ovo može uključivati i suočavanje sa ličnim predrasudama, nesuglasicama ili nesporazumima koji nastaju iz različitih interpretacija simbola i rituala.

- **Izgradnja poverenja:** Masonerija naglašava važnost bratstva, poverenja i podrške među članovima. Kroz psihodramu, članovi mogu izgraditi dublje veze i bolje razumeti jedni druge, što doprinosi jačanju međusobnog poverenja i solidarnosti.

- **Lični razvoj:** Masonska filozofija stavlja veliki

7. Prvi zaključak

Psihodrama u masonskim ritualima i odnosima ima važnu ulogu u razumevanju i razvijanju individualnih i kolektivnih aspekata ovog tajnog društva. Kroz simboličku reprezentaciju, izvođenje uloga, grupnu dinamiku i razumevanje hijerarhije, psihodrama omogućava članovima da istražuju svoje identitete, vrednosti i međusobne odnose. Ovaj proces može doprineti izgradnji poverenja, rešavanju konflikata i ličnom razvoju, čime se podržava osnovna filozofija masonerije.

Masonerija, kao tajno društvo sa svojim ritualima i hijerarhijom, može biti analizirana kroz tri glavna oblika psihodrame: klasična psihodrama, sociodrama i sociometrija. Ovi oblici psihodrame mogu pružiti uvid u složene dinamike i odnose unutar masonskog društva.

- Klasična psihodrama

Klasična psihodrama fokusira se na lični razvoj i emocionalne probleme pojedinca. U kontekstu masonerije, klasična psihodrama može pomoći članovima da istražuju svoje unutrašnje konflikte, strahove i želje kroz izvođenje uloga i rekonstrukciju iskustava. Na

primer, članovi mogu istražiti svoje stavove o autoritetu, poverenju i odgovornosti unutar masonskog društva. Kroz klasičnu psihodramu, članovi mogu razumeti svoje emocionalne reakcije na hijerarhijske odnose i ritualne obaveze, što može dovesti do bolje adaptacije i ličnog rasta.

- Sociodrama

Sociodrama se bavi društvenim pitanjima, grupnim konfliktima i kolektivnim vrednostima. U masonskom kontekstu, sociodrama može pomoći članovima da istražuju društvene norme, vrednosti i etičke dileme koje proističu iz njihovog članstva u tajnom društvu. Masonski rituali i simbolika mogu poslužiti kao osnova za sociodramsku interakciju, gde članovi mogu preispitivati vlastite predrasude, razumeti različite perspektive i prepoznati moguće izvore konflikta unutar društva. Sociodrama može doprineti razvoju veština komunikacije, empatije i rešavanja konflikata među članovima.

- Sociometrija

Sociometrija se bavi analizom grupnih struktura, mreža i odnosa među članovima. U masoneriji, sociometrija može pomoći u identifikovanju skrivenih dinamika, moći i uticaja unutar društva, kao i u razumevanju kako hijerarhija i obredi utiču na međusobne odnose. Kroz sociometrijske tehnike, članovi masonskog društva mogu otkriti i analizirati svoje preference, simpatije i antipatije u odnosu na druge članove, što može doprineti boljem razumevanju grupne kohezije, liderstva i podrške. Ovo može pomoći u očuvanju stabilnosti i harmonije unutar masonskog.

8. Drugi zaključak

Iako direktna povezanost između masonerije i nastanka psihodrame nije utvrđena, može se razmatrati uloga masona i njihovih principa u kontekstu razvoja psihodrame kao terapijske metode.

- **Intelektualna razmena i prosvetiteljstvo:** Masonerija ima dugu istoriju kao intelektualno i filozofsko bratstvo koje promoviše prosvetiteljske ideale, slobodu mišljenja i širenje znanja. To može biti relevantno u kontekstu razvoja psihodrame, s obzirom na to da je Jakob Levi Moreno, osnivač psihodrame, bio deo intelektualnih krugova u Evropi u prvim decenijama XX veka. Njegov rad bio je utemeljen u idejama humanizma, istraživanju ljudske psihe i promovisanju ličnog rasta.

- **Simbolika i rituali:** Masonski rituali koriste simboliku, metafore i alegorije kako bi preneli dublje moralne i duhovne lekcije svojim članovima. Moreno je takođe koristio slične elemente u psihodrami, kao što su simbolika i uloge, kako bi pomogao učesnicima da istraže svoje unutrašnje konflikte i dileme. Iako nije nužno direktna veza, ova upotreba simbolike može ukazivati na sličnosti u pristupu razumevanju ljudske psihe i duhovnosti.

- **Društveni angažman:** Masonerija je kroz istoriju imala značajan društveni uticaj, posebno kroz filantropske aktivnosti i zalaganje za obrazovanje i socijalnu pravdu. Moreno je takođe bio angažovan u društvenim pitanjima, posebno u borbi protiv siromaštva i promovisanju socijalne kohezije. U ovom smislu, oba pokreta dele zajedničku brigu za društveni napredak i dobrobit.

Iako direktna veza između masonerije i razvoja psihodrame nije potvrđena, zajednički principi i vrednosti, kao što su intelektualna razmena, upotreba simbolike i društveni angažman, mogu ukazivati na indirektno uticaje ili sličnosti u pristupu razumevanju ljudske psihe i društvenog napretka.

Na Orjentu Niš

31.03.2023

Brat MR, majstor KU

PL Slobodan Jovanović